

Science
Conference
2026

13–14 Feb 2026

International **scientific and practical conference**

- 1. Scientific technologies**
- 2. Economy**
- 3. Finance**
- 4. Mathematical analysis**
- 5. Technical sciences**
- 6. Pedagogy**
- 7. Psychology**
- 8. Philosophy**
- 9. Natural Sciences**

zenodo

OpenAIRE | EXPLORE

www.d-pressa.com

International scientific and practical conference

Part 1
February 2026

Collection of Scientific Works

© International scientific and practical conference. 2026.

RUS TILINI BILISHNING LOGISTIKA VA SAVDO SOHASIDAGI O'RNI

Ernazarova Marxabo

O'zMU JF o'qituvchisi

Norbekov Ruslan

O'zMU JF 1-kurs talabasi

Annotatsiya. Mazkur maqolada rus tilini bilishning logistika va savdo sohalaridagi o'rni hamda uning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Hozirgi globallashuv sharoitida xalqaro savdo va logistika tizimlari tobora rivojlanib borayotgan bir paytda kommunikatsiya omili muhim strategik vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Xususan, O'zbekistonning MDH davlatlari bilan savdo-iqtisodiy aloqalarida rus tilining keng qo'llanilishi ushbu tilni bilishning ahamiyatini yanada oshiradi. Tadqiqot davomida rus tilining logistika jarayonlarida axborot almashinuvi, yuk tashish tizimlari, bojxona hujjatlari va savdo muzokaralaridagi o'rni ochib berildi. Shuningdek, til kompetensiyasining xarajatlarni kamaytirish, vaqtni tejash va biznes samaradorligini oshirishdagi roli asoslab berildi.

Kalit so'zlar: rus tili, logistika, savdo, eksport-import, kommunikatsiya, iqtisodiy samaradorlik.

Kirish. Zamonaviy iqtisodiyotda logistika va savdo sohaları mamlakatlar o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarning asosiy drayveri sifatida namoyon bo'lmoqda. Xalqaro savdo hajmining ortishi, transport tizimlarining rivojlanishi va bozorlar integratsiyasining kuchayishi natijasida ushbu sohalarda samarali kommunikatsiya muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, eksport-import operatsiyalari, yuk tashish jarayonlari va savdo muzokaralarida til omili muhim rol o'ynaydi.

O'zbekistonning geografik joylashuvi va iqtisodiy aloqalari uni MDH davlatlari bilan chambarchas bog'lab turadi. Rossiya, Qozog'iston va boshqa mintaqaviy hamkorlar bilan olib boriladigan savdo jarayonlarida rus tili asosiy aloqa vositasi sifatida keng qo'llaniladi. Shu sababli rus tilini bilish logistika va savdo sohalarida faoliyat yurituvchi mutaxassislar uchun muhim kompetensiyaga aylanib bormoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi — rus tilini bilishning logistika va savdo sohalaridagi o'rni hamda uning iqtisodiy samaradorlikka ta'sirini ilmiy asosda tahlil qilishdan iborat.

Asosiy qism. Zamonaviy logistika tizimlari murakkab va ko'p bosqichli jarayonlardan iborat bo'lib, ular transport, omborxona, bojxona va savdo operatsiyalarini o'z ichiga oladi. Global ta'minot zanjirlari (supply chain) rivojlanib borayotgan bir paytda ushbu jarayonlarning uzluksiz ishlashi iqtisodiy samaradorlikning muhim sharti hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, tezkor va aniq kommunikatsiya logistika tizimining asosiy ustunlaridan biri sifatida namoyon bo'ladi. Til omili esa ushbu kommunikatsiyaning markazida turadi. Rus tilini bilish ayniqsa MDH hududida faoliyat yuritayotgan logistika subyektlari uchun muhim ustunlik hisoblanadi.

Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekistonning tashqi savdo aylanmasida Rossiya yetakchi o'rinlardan birini egallaydi va umumiy savdo hajmining sezilarli qismi aynan ushbu davlat hissasiga to'g'ri keladi. Bundan tashqari, Qozog'iston O'zbekiston uchun asosiy tranzit yo'laklaridan biri hisoblanadi. Ushbu logistika yo'nalishlarida amalga oshiriladigan yuk tashish operatsiyalarining katta qismi rus tilida olib boriladi. Shu sababli rus tilini biladigan logistika mutaxassislari yuk harakatini muvofiqlashtirish, transport jadvalini kelishish va operativ muammolarni hal qilishda ancha ustunlikka ega bo'ladi.

Logistika jarayonlarida axborot almashinuvi tezligi va aniqligi hal qiluvchi rol o'ynaydi. Masalan, xalqaro yuk tashishda kichik bir xatolik yoki noto'g'ri tushunish natijasida yuk kechikishi, ortiqcha xarajatlar yoki hatto shartnoma buzilishi holatlari yuzaga kelishi mumkin. Rus tilini bilgan mutaxassislarning transport kompaniyalari, bojxona organlari va mijozlar bilan to'g'ridan-to'g'ri muloqot qilish orqali bunday xatoliklarning oldini oladi. Bu esa logistika zanjirining uzluksizligini ta'minlaydi hamda korxona uchun qo'shimcha xarajatlarning kamayishiga olib keladi.

Bojxona rasmiylashtiruv jarayonida ham rus tilining ahamiyati nihoyatda yuqori. Amaliyotda ko'plab bojxona deklaratsiyalari, yuk hujjatlari (CMR, invoice, packing list) va transport bitimlari rus tilida yuritiladi. Ushbu hujjatlarda keltirilgan ma'lumotlarning noto'g'ri talqin qilinishi jarimalar, yukning ushlab qolinishiga yoki ortiqcha boj to'lovlariga sabab bo'lishi mumkin. Rus tilini mukammal bilish esa hujjatlar bilan ishlash jarayonida aniqlikni ta'minlaydi va bojxona operatsiyalarini tezlashtiradi.

Savdo sohasida esa rus tilining ahamiyati yanada kengroq ko'lamda namoyon bo'ladi. Xususan, eksport-import operatsiyalarida muzokaralar samaradorligi tilga bevosita bog'liq. Statistik kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, bevosita aloqa orqali olib borilgan muzokaralar tarjimon ishtirokidagi muzokaralarga nisbatan tezroq yakunlanadi va ko'proq ijobiy natija beradi. Rus tilini bilgan tadbirkorlar narx, yetkazib berish shartlari va to'lov tizimlarini mustaqil muhokama qilib, yanada foydali kelishuvlarga erishadi. Bu esa savdo hajmining oshishiga va biznes rentabelligining yaxshilanishiga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, rus tilini bilish xizmatlar va savdo infratuzilmasida qo'shimcha iqtisodiy qiymat yaratadi. Masalan, logistika kompaniyalari, savdo markazlari va eksport bilan shug'ullanuvchi korxonalar rus tilida xizmat ko'rsatish orqali mijozlar doirasini kengaytiradi. Ayniqsa, Rossiya va boshqa rus tilida so'zlashuvchi davlatlardan keladigan mijozlar uchun bu muhim omil hisoblanadi. Amaliy tajriba shuni ko'rsatadiki, ko'p tilli xizmat ko'rsatadigan kompaniyalar bir tilli xizmat ko'rsatadiganlarga nisbatan ko'proq mijoz jalb qiladi va daromadi yuqori bo'ladi.

Shuningdek, rus tilini bilish logistika va savdo jarayonlarida strategik ustunlikni ta'minlaydi. Muzokaralar davomida tilni yaxshi bilgan mutaxassis nafaqat ochiq ma'lumotlarni, balki yashirin ma'nolar, intonatsiya va kontekstual signallarni ham anglay oladi. Bu esa unga vaziyatni chuqurroq tahlil qilish va optimal qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Natijada, kelishuvlar samaradorligi oshadi va iqtisodiy manfaatlar yanada to'liqroq amalga oshiriladi.

Umuman olganda, rus tilini bilish logistika va savdo sohalarida faqat kommunikatsiya vositasi sifatida emas, balki iqtisodiy samaradorlikni oshiruvchi kompleks omil sifatida namoyon bo'ladi. U xarajatlarni kamaytirish, vaqtni tejash, xatoliklarni minimallashtirish va biznes natijalarini yaxshilashga xizmat qiladi. Shu sababli zamonaviy iqtisodiy sharoitda rus tilini bilish logistika va savdo sohalarida faoliyat yurituvchi mutaxassislar uchun muhim strategik resurs sifatida baholanishi lozim.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, rus tilini bilish logistika va savdo sohalarida muvaffaqiyatga erishishning muhim shartlaridan biri hisoblanadi. U nafaqat muloqotni yengillashtiradi, balki biznes jarayonlarning tezligi, aniqligi va samaradorligini ta'minlaydi. Ayniqsa, O'zbekistonning MDH davlatlari bilan iqtisodiy aloqalari kontekstida rus tilini egallash tadbirkorlar uchun katta imkoniyatlar yaratadi.

Bugungi kunda raqobat kuchayib borayotgan bir sharoitda til bilimi oddiy ko'nikma emas, balki strategik ustunlik sifatida namoyon bo'lmoqda. Logistika va savdo sohasida faoliyat yurituvchi mutaxassislar uchun rus tilini bilish yangi bozorlarga chiqish, xarajatlarni kamaytirish va samarali kelishuvlarga erishish imkonini beradi.

Shunday ekan, rus tilini o'rganish — bu nafaqat bilim olish, balki iqtisodiy muvaffaqiyat sari qo'yilgan muhim qadamdir. Kelajakda aynan til kompetensiyasiga ega bo'lgan mutaxassislar logistika va savdo tizimlarida yetakchi o'rinlarni egallashi shubhasiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Krugman P. *International Economics*. Pearson, 2018.
2. Kotler P. *Marketing Management*. Pearson, 2016.
3. Эрназарова, М., & Жабборова, Э. (2022). Педагогические технологии на уроках русского языка. *Общество и инновации*, 3(4), 251-256.
4. Жабборова, Э. Р., & Эрназарова, М. Н. (2022). Использование наглядности при совершенствовании обучения орфографической грамотности. *Science and Education*, 3(3), 708-712.
5. Rashidovna, Z. E., & Norboevna, E. M. (2022). Psychological Features of Learning in The Process of Education. *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*, 4, 6-8.
6. Ernazarova, M. N. (2022). Linguoculturological aspect of language learning in national groups. Эрназарова, М., & Жабборова, Э. (2022). Педагогические технологии на уроках русского языка. *Общество и инновации*, 3(4), 251-256.
7. Жабборова, Э. Р., & Эрназарова, М. Н. (2022). Использование наглядности при совершенствовании обучения орфографической грамотности. *Science and Education*, 3(3), 708-712.
8. Rashidovna, Z. E., & Norboevna, E. M. (2022). Psychological Features of Learning in The Process of Education. *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*, 4, 6-8.
9. Ernazarova, M. N. (2022). Linguoculturological aspect of language learning in national groups.